

İZMİR

ATIC Şehir Yatırım Raporları

TEMMUZ 2026 - SAYI 04

EGE'NİN KÜRESEL TİCARET, YENİLENEBİLİR ENERJİ VE TEKNOLOJİ KAPISI

İZMİR

EGE'NİN KÜRESEL TİCARET, YENİLENEBİLİR ENERJİ VE TEKNOLOJİ KAPISI

Yatırım ve Şehir Profili

ATIC - American Turkish Trade & Investment Council

Temmuz 2026

Veri Notu: Bu raporda kullanılan veriler resmi ve kurumsal kaynaklardan derlenmiştir. Yatırım kararları öncesinde sektör, lokasyon, teşvik, vergi, hukuki uygunluk ve finansal fizibilite analizlerinin ayrıca yapılması önerilir.

İzmir

EGE’NİN KÜRESEL TİCARET, YENİLENEBİLİR ENERJİ VE TEKNOLOJİ KAPISI

Saygıdeğer İş Dünyası Temsilcileri,

American Turkish Trade & Investment Council (ATIC) Yönetim Kurulu olarak, sizlere Türkiye’nin en güçlü ekonomi, ihracat, sanayi, lojistik ve yaşam merkezlerinden biri olan İzmir’i kapsamlı şekilde tanıtan bu özel raporu sunmaktan memnuniyet duyuyoruz.

Ege Bölgesi’nin merkezi konumundaki İzmir; gelişmiş liman altyapısı, güçlü sanayi ve serbest bölge ekosistemi, tarım-gıda üretim kapasitesi, yenilenebilir enerji potansiyeli, teknoloji geliştirme bölgeleri, üniversiteleri, nitelikli insan kaynağı ve yüksek yaşam kalitesiyle Türkiye’nin en stratejik yatırım şehirlerinden biridir.

İzmir yalnızca Türkiye iç pazarı için değil; Avrupa, Akdeniz, Orta Doğu, Kuzey Afrika ve küresel tedarik zincirleri için de güçlü bir üretim, ticaret ve dağıtım üssü niteliği taşımaktadır.

İzmir’in yatırımcı açısından en önemli avantajlarından biri, sanayi ile yaşam kalitesini aynı anda sunabilmesidir. Şehir; Aliağa, Kemalpaşa, Torbalı, Gaziemir, Menemen, Tire, Bergama ve Çiğli gibi üretim ve lojistik merkezleriyle sanayi yatırıma uygun güçlü altyapı sunarken; limanları, havalimanı, serbest bölgeleri, üniversiteleri ve gelişmiş sosyal yaşamı ile uluslararası şirketler için sürdürülebilir bir operasyon merkezi olma potansiyeli taşımaktadır.

Bu raporda, İzmir’in ekonomik göstergelerinden yatırım imkânlarına, liman ve lojistik altyapısından serbest bölge avantajlarına, iş gücü ve Ar-Ge ekosisteminden ABD–İzmir iş birliği potansiyeline kadar birçok stratejik başlığı bulacaksınız.

Amacımız, siz değerli iş dünyası temsilcilerine doğru verilerle desteklenmiş gerçekçi bir yatırım perspektifi sunmak; Türkiye–ABD ekonomik iş birliğini güçlendirmek ve İzmir’in küresel değer zincirindeki rolünü daha da ileriye taşımaktır.

Saygılarımızla,

ATIC Yönetim Kurulu

İçindekiler

01.	Yönetici Özeti	6
02.	Genel Tanıtım ve Stratejik Konum	8
03.	Ekonomik Profil ve Sektörel Yapı	10
04.	Yatırım İmkanları	11
05.	Altyapı ve Lojistik	14
06.	Ekonomik Veriler	16
07.	İş Gücü ve Eğitim	18
08.	Yaşam ve Kültür	19
09.	Devlet ve Yerel Destek Mekanizmaları	21
10.	Gelecek Perspektifi 2026-2036	22
11.	ABD-Gaziantep İş Birliği Potansiyeli	23
12.	ABD'li İş İnsanları İçin 10 İpucu	27

01. Yönetici Özeti

İzmir, Türkiye'nin en güçlü ekonomi, ihracat, lojistik, sanayi ve yaşam merkezlerinden biridir. Ege Bölgesi'nin ekonomik merkezi olan şehir; liman altyapısı, organize sanayi bölgeleri, serbest bölgeleri, gelişmiş tarım-gıda üretimi, yenilenebilir enerji potansiyeli, teknoloji geliştirme bölgeleri ve nitelikli iş gücüyle hem yerli hem de yabancı yatırımcılar için stratejik bir yatırım noktasıdır.

TÜİK'in 2025 Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçlarına göre İzmir'in nüfusu 4.504.185 kişidir. TÜİK'in 2024 il bazlı GSYH verilerine göre İzmir, yaklaşık 2,56 trilyon TL gayrisafi yurt içi hasıla üretmiş; kişi başına GSYH'si 556.376 TL, dolar bazında ise 16.949 ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu tablo, İzmir'in yalnızca nüfus ve yaşam kalitesiyle değil, ekonomik üretim gücü ve kişi başına değer üretimiyle de Türkiye ortalamasının üzerinde konumlandığını göstermektedir.

Ticaret Bakanlığı ve ihracatçı birlikleri verilerine göre İzmir, 2025 yılında Türkiye'nin en fazla ihracat yapan üçüncü ili konumundadır. Yaklaşık 23,6 milyar ABD doları seviyesindeki ihracat performansı; kimya, çelik-demir ve demir dışı metaller, hazır giyim-konfeksiyon, tarım-gıda, su ürünleri, tütün, makine, elektrik-elektronik ve yenilenebilir enerji ekipmanları gibi farklı sektörlere dayanmaktadır.

Yatırım açısından en güçlü fırsat alanları; liman ve lojistik, serbest bölge üretimi, yenilenebilir enerji ve enerji ekipmanları, kimya ve petrokimya, tarım-gıda ve agri-tech, su ürünleri ve işlenmiş gıda, hazır giyim ve tasarım, sağlık ve yaşam bilimleri, yazılım, Ar-Ge, endüstriyel otomasyon, yeşil dönüşüm, e-ihracat ve B2B ticaret platformlarıdır.

Öne Çıkan Güncel Göstergeler

Gösterge	Güncel/Kontrollü Değer	Veri Notu
Nüfus	4.504.185	TÜİK ADNKS 2025
2024 GSYH	Yaklaşık 2,56 trilyon TL	TÜİK il bazlı GSYH 2024
Kişi başına GSYH	556.376 TL / 16.949 ABD doları	TÜİK il bazlı GSYH 2024
2025 ihracat	Yaklaşık 23,6 milyar ABD doları	Faaliyet ili bazlı ihracat verileri
Türkiye İhracat Sırası	3. il	Ticaret Bakanlığı / TİM
Ege Serbest Bölgesi	2025'te 6,332 milyar dolar ticaret hacmi, 3,260 milyar dolar ihracat	ESBAŞ açıklamaları
OSB yapısı	13 işletmede OSB; planlama ve altyapı aşamasındaki OSB/TDİOSB'lerle genişleyen sanayi ağı	OSBÜK
Ana sektörler	Halı, tekstil, gıda, plastik-ambalaj, kimya, makine	Sektörel Yapı

02. Genel Tanıtım ve Stratejik Konum

Coğrafi Konum ve Bölgesel Önemi

İzmir, Türkiye'nin batısında, Ege Denizi kıyısında yer alan ve tarih boyunca Akdeniz ticaret ağlarının en önemli merkezlerinden biri olmuş stratejik bir şehirdir. Ege Bölgesi'nin ekonomik, lojistik, kültürel ve ticari merkezi olan İzmir; deniz ticareti, tarım, sanayi, teknoloji, turizm ve yaşam kalitesi alanlarında Türkiye'nin en güçlü şehirlerinden biridir.

Şehir, Avrupa'ya deniz ve kara bağlantıları, Akdeniz havzasına erişimi, Ege liman ağı, güçlü hinterlandı ve gelişmiş üretim bölgeleriyle yatırımcılar için çok yönlü bir merkezdir. Manisa, Aydın, Denizli, Balıkesir ve Uşak gibi üretim illeriyle kurduğu ekonomik bağ, İzmir'i yalnızca bir şehir ekonomisi değil, Ege Bölgesi'nin dış ticaret ve lojistik kapısı haline getirmektedir.

İzmir'in stratejik konumu, yatırımcılar açısından üç ana avantaj sunar. Birincisi, Ege Denizi üzerinden Avrupa ve Akdeniz pazarlarına erişimdir. İkincisi, Aliağa, Alsancak, Kemalpaşa, Torbalı ve Gaziemir gibi üretim-lojistik merkezleriyle gelişmiş sanayi altyapısıdır. Üçüncüsü ise yüksek yaşam kalitesi, nitelikli insan kaynağı ve üniversite-sanayi iş birliği sayesinde uluslararası şirketler için sürdürülebilir bir bölgesel merkez olma kapasitesidir.

Ulaşım ve Lojistik Avantajlar

İzmir; deniz, kara, demir yolu ve hava ulaşımı açısından Türkiye'nin en avantajlı şehirlerinden biridir. Aliağa-Nemrut Körfezi limanları, TCDD İzmir Limanı, Adnan Menderes Havalimanı, İzmir-İstanbul Otoyolu, İzmir-Aydın Otoyolu, İzmir-Ankara bağlantıları ve demir yolu altyapısı, şehri hem üretim hem de dağıtım açısından güçlü kılmaktadır.

Aliağa Liman Bölgesi; petrokimya, enerji, dökme yük, konteyner ve sanayi lojistiği açısından Türkiye'nin en önemli liman bölgelerinden biridir. İzmir Limanı ise kentin tarihi dış ticaret kimliğini sürdüren önemli bir konteyner ve genel yük kapısıdır. İzmir'in liman altyapısı, özellikle ihracat odaklı üretim, e-ihracat, sanayi tedarik zinciri ve bölgesel dağıtım operasyonları için önemli avantajlar sunmaktadır.

Nüfus ve İş Gücü

2025 itibarıyla 4,5 milyonu aşan nüfusu ile İzmir, Türkiye'nin en kalabalık üçüncü ilidir. Geniş nüfus tabanı, üniversite mezunu iş gücü, teknik eğitim altyapısı, sanayi deneyimi ve hizmet sektörü yetkinliği, şehri hem mavi yaka hem de beyaz yaka istihdam açısından güçlü kılmaktadır.

İzmir, aynı zamanda Türkiye'nin en yüksek yaşam kalitesine sahip şehirlerinden biri olarak nitelikli insan kaynağını çekme ve elde tutma konusunda avantajlıdır. Bu yönüyle şehir, yalnızca üretim tesisleri için değil; bölgesel yönetim ofisleri, Ar-Ge merkezleri, yazılım ekipleri, tasarım stüdyoları, ihracat yönetim birimleri ve uluslararası operasyon merkezleri için de uygun bir çevre sunmaktadır.

Bölgesel Ekonomideki Rolü

İzmir, Ege Bölgesi'nin ekonomik başkentidir. Limanları, serbest bölgeleri, sanayi bölgeleri, ihracatçı birlikleri, ticaret odaları, üniversiteleri ve fuar altyapısıyla yalnızca kendi il ekonomisine değil; Manisa, Aydın, Denizli, Muğla, Balıkesir, Uşak, Kütahya ve Afyonkarahisar gibi illerin dış ticaret, lojistik ve yatırım süreçlerine de doğrudan katkı sağlamaktadır.

Bu nedenle İzmir, yatırımcılar için yalnızca yerel bir pazar değil; Ege Bölgesi'ni, Akdeniz'i, Avrupa'yı ve küresel ticaret ağlarını birbirine bağlayan çok katmanlı bir ekonomik merkezdir.

03. Ekonomik Profil ve Sektörel Yapı

Genel Ekonomik Görünüm

İzmir, 2024 yılı il bazlı GSYH verilerine göre Türkiye'nin en büyük üçüncü il ekonomisi konumundadır. Yaklaşık 2,56 trilyon TL ekonomik hacmi, 556.376 TL kişi başına GSYH'si ve 16.949 ABD doları kişi başına gelir seviyesi ile Türkiye ortalamasının üzerinde bir ekonomik performans göstermektedir.

İzmir ekonomisi, tek bir sektöre bağımlı değildir. Şehir; sanayi, liman ve lojistik, tarım-gıda, yenilenebilir enerji, kimya, petrokimya, hazır giyim, turizm, sağlık, teknoloji ve hizmet sektörlerinin birlikte geliştiği dengeli bir ekonomik yapıya sahiptir. Bu çeşitlilik, yatırımcılar açısından önemli bir risk dağılımı ve iş geliştirme avantajı sunmaktadır.

Başlıca Sektörler

İzmir'in ekonomik yapısında öne çıkan başlıca sektörler şunlardır:

- Kimya, petrokimya ve plastik
- Çelik, demir ve demir dışı metaller
- Hazır giyim, tekstil ve tasarım
- Tarım, gıda işleme ve ambalajlı gıda
- Su ürünleri ve hayvansal mamuller
- Zeytin, zeytinyağı, kuru meyve ve organik ürünler
- Makine, elektrik-elektronik ve endüstriyel ekipman
- Yenilenebilir enerji ve enerji ekipmanları
- Lojistik, limancılık ve e-ihracat
- Yazılım, Ar-Ge, yaşam bilimleri ve sağlık teknolojileri
- Turizm, sağlık turizmi ve yaratıcı endüstriler

Yatırım Avantajları

İzmir'in yatırım avantajı, üretim altyapısı ile yaşam kalitesini aynı anda sunabilmesinden kaynaklanır. Şehirde yatırım yapan bir şirket; limanlara yakınlık, serbest bölge avantajları, OSB altyapısı, nitelikli iş gücü, üniversite ve teknopark ağı, Avrupa pazarına erişim, güçlü ihracatçı tabanı ve yüksek yaşam standardından aynı anda yararlanabilir.

İzmir, özellikle katma değerli üretim, Ar-Ge, tasarım, sürdürülebilir üretim, yeşil dönüşüm, dijitalleşme ve bölgesel dağıtım merkezi kurmak isteyen yatırımcılar için güçlü bir konum sunmaktadır.

04. Yatırım İmkânları

Sanayi ve Üretim Gücü

İzmir; Aliağa, Kemalpaşa, Torbalı, Çiğli, Menemen, Tire, Ödemiş, Bergama, Kınık ve Gaziemir çevresinde gelişmiş sanayi alanlarına sahiptir. OSBÜK verilerine göre İzmir’de işletmede olan çok sayıda karma ve ihtisas organize sanayi bölgesi bulunmakta; ayrıca tarıma dayalı ihtisas OSB ve yeni gelişim alanlarıyla sanayi altyapısı genişlemektedir.

Başlıca OSB ve üretim alanları arasında İzmir Atatürk OSB, İzmir Kemalpaşa OSB, Aliağa Kimya İhtisas ve Karma OSB, İTOB OSB, Pancar OSB, Menemen Plastik İhtisas OSB, Tire OSB, Torbalı Karma ve Mobilya OSB, Bergama OSB, Buca Ege OSB, Bağyurdu OSB, Ödemiş OSB ve Kınık OSB öne çıkmaktadır.

Bu bölgeler; kimya, gıda, plastik, makine, metal, tekstil, ambalaj, mobilya, tarım makineleri, elektronik ve çeşitli imalat sanayi alanlarında yatırımcılara altyapı, tedarikçi ağı ve kümelenme avantajı sunmaktadır.

Serbest Bölgeler

İzmir’in en güçlü yatırım başlıklarından biri serbest bölge altyapısıdır. Ege Serbest Bölgesi, Türkiye’nin en başarılı serbest bölge örneklerinden biridir. Gaziemir’de yer alan bölge; Adnan Menderes Havalimanı’na, İzmir şehir merkezine, limanlara ve ana ulaşım hatlarına yakınlığı sayesinde yüksek katma değerli üretim ve ihracat için güçlü bir konum sunmaktadır.

Ege Serbest Bölgesi; havacılık, savunma, elektronik, medikal, makine, otomotiv yan sanayi, tekstil ve yüksek teknoloji üretimi gibi alanlarda faaliyet gösteren firmalar için önemli bir merkezdir. 2025 yılında açıklanan ticaret hacmi ve ihracat performansı, bölgenin yalnızca İzmir için değil, Türkiye’nin dış ticareti için de stratejik öneme sahip olduğunu göstermektedir.

Bergama’da geliştirilen Batı Anadolu Serbest Bölgesi ise İzmir’in kuzey aksında yeni yatırım alanları yaratması bakımından önemlidir. Bu bölge, Aliağa limanlarına ve Kuzey Ege üretim havzasına yakınlığı sayesinde orta ve uzun vadede İzmir’in sanayi ve lojistik kapasitesini güçlendirecek yeni bir merkez olarak değerlendirilebilir.

Yenilenebilir Enerji ve Enerji Ekipmanları

İzmir, Türkiye'nin yenilenebilir enerji dönüşümünde öne çıkan şehirlerinden biridir. Rüzgâr enerjisi, güneş enerjisi, enerji depolama, enerji verimliliği, elektrikli mobilité ve yeşil üretim teknolojileri İzmir için yüksek potansiyelli yatırım alanlarıdır.

Şehir; rüzgâr enerjisi ekipmanları, türbin bileşenleri, kule, kanat, jeneratör ekipmanları, bakım-onarım hizmetleri, enerji yazılımları ve sanayi tesislerine yönelik enerji verimliliği çözümleri açısından gelişmeye açıktır. İzmir'in sanayi altyapısı, liman bağlantıları ve teknik insan kaynağı, yenilenebilir enerji ekipmanı üretimi ve ihracatı için önemli avantajlar yaratmaktadır.

Tarım, Gıda ve AgriTech

İzmir, tarımsal üretim çeşitliliği açısından Türkiye'nin güçlü şehirlerinden biridir. Zeytin, zeytinyağı, üzüm, kuru meyve, sebze-meyve, süt ürünleri, su ürünleri, organik tarım ve işlenmiş gıda alanlarında güçlü bir üretim ve ihracat altyapısı vardır.

Yatırım açısından öne çıkan alanlar şunlardır:

- Zeytin ve zeytinyağı işleme
- Organik ve sağlıklı gıda ürünleri
- Su ürünleri işleme ve soğuk zincir
- Kuru meyve ve katma değerli tarım ürünleri
- Tarımsal teknoloji, akıllı sulama ve sera teknolojileri
- Gıda ambalajlama ve raf ömrü teknolojileri
- Bitki bazlı gıda, fonksiyonel gıda ve sağlıklı atıştırmalıklar

ABD'li yatırımcılar için İzmir, özellikle sağlıklı gıda, Akdeniz diyeti, organik ürünler, premium zeytinyağı, deniz ürünleri ve sürdürülebilir tarım teknolojileri alanlarında güçlü fırsatlar sunmaktadır.

Teknoloji, Ar-Ge ve Yaşam Bilimleri

İzmir'in teknoloji ekosistemi, Teknopark İzmir, İzmir Bilimpark, Ege Teknopark, DEPARC, Technocity İzmir, üniversiteler, Ar-Ge merkezleri ve girişimcilik platformlarıyla gelişmektedir. Teknopark İzmir'in şirket ve Ar-Ge personeli sayısındaki artış, şehrin yazılım, donanım, biyoteknoloji, enerji, tarım teknolojileri ve ileri mühendislik alanlarında büyüyen bir ekosisteme sahip olduğunu göstermektedir.

İzmir, İstanbul ve Ankara'ya kıyasla daha dengeli yaşam maliyetleri, yüksek yaşam kalitesi ve üniversite ağı sayesinde yazılım, tasarım, mühendislik ve Ar-Ge ekipleri için cazip bir merkez olabilir.

05. Altyapı ve Lojistik

Deniz Yolu ve Liman Altyapısı

İzmir'in en güçlü yatırım avantajlarından biri liman altyapısıdır. TCDD İzmir Limanı, Aliağa-Nemrut Körfezi limanları, özel sektör terminalleri, konteyner limanları, petrokimya ve dökme yük tesisleri, şehrin dış ticaret kapasitesini desteklemektedir.

Aliağa Bölge Liman Başkanlığı sınırları içindeki liman tesisleri, Türkiye'nin en yüksek yük hareketine sahip liman bölgeleri arasında yer almaktadır. Petkim, TÜPRAŞ, SOCAR, Nemport, Ege Gübre, Habaş ve diğer özel liman yatırımları, İzmir'in sanayi ve dış ticaret altyapısını güçlendirmektedir.

İzmir Limanı ise Alsancak bölgesindeki konumu ve konteyner elleçleme kapasitesiyle kentin tarihi dış ticaret kimliğini sürdürmektedir. İzmir'in liman çeşitliliği, yatırımcılar için yalnızca ihracat değil; ithalat, ara malı tedariki, bölgesel dağıtım ve e-ihracat operasyonları açısından da avantaj sağlamaktadır.

Hava Ulaşımı

Adnan Menderes Havalimanı, İzmir'in uluslararası erişim gücünü destekleyen önemli bir altyapıdır. Havalimanı; Ege Serbest Bölgesi, Torbalı, Gaziemir, Menderes, Kemalpaşa ve İzmir şehir merkezine yakınlığı sayesinde yatırımcılar, teknik ekipler ve uluslararası iş seyahatleri açısından pratik bir avantaj sunmaktadır.

Karayolu ve Demiryolu Bağlantıları

İzmir; İstanbul, Ankara, Aydın, Manisa, Denizli, Balıkesir ve Çanakkale yönlerine güçlü kara yolu bağlantılarına sahiptir. İzmir-İstanbul Otoyolu, İzmir-Aydın Otoyolu ve çevre yolu bağlantıları, sanayi ve lojistik operasyonları için önemli kolaylık sağlar.

Demiryolu bağlantıları, özellikle liman-sanayi entegrasyonu, sürdürülebilir lojistik, yük taşımacılığı ve intermodal taşımacılık açısından orta ve uzun vadeli gelişim potansiyeli taşımaktadır.

Depolama ve Lojistik Merkezler

İzmir; Aliağa, Kemalpaşa, Torbalı, Gaziemir, Menemen ve Çiğli çevresinde depo, antrepo, soğuk zincir, dağıtım merkezi, e-ihracat operasyonu ve bölgesel lojistik merkezi yatırımları için uygun alanlar sunmaktadır. Özellikle limanlara yakın üretim ve depolama altyapısı, ihracatçı firmalar için operasyonel süre ve maliyet avantajı yaratabilir.

06. Ekonomik Veriler ve Dış Ticaret

İhracat Performansı

İzmir, 2025 yılında yaklaşık 23,6 milyar ABD doları seviyesindeki ihracatıyla Türkiye'nin en fazla ihracat yapan üçüncü ili olmuştur. Şehir, yalnızca Ege Bölgesi'nin değil, Türkiye'nin dış ticaret performansında da kritik bir role sahiptir.

İzmir'in ihracat yapısı çok sektörlüdür. Bu durum, şehri yalnızca bir sanayi koluna bağımlı olmaktan çıkarır ve yatırımcılar için daha dengeli bir ekonomik yapı sunar.

Sektörel İhracat Profili

İzmir'in ihracatına en güçlü katkı sağlayan sektörler arasında kimyevi maddeler, çelik-demir ve demir dışı metaller, hazır giyim ve konfeksiyon, tarım-gıda, su ürünleri, tütün, makine, elektrik-elektronik, zeytin-zeytinyağı ve kuru meyve gibi alanlar yer almaktadır.

2025 verilerinde İzmir'in ihracatına en büyük katkısı kimya sektörü sağlarken, çelik-demir ve demir dışı metaller ile hazır giyim-konfeksiyon sektörleri de güçlü performans göstermiştir. Bu yapı, İzmir'in hem sanayi hem de tarım-gıda ekseninde dengeli bir ihracat profiline sahip olduğunu göstermektedir.

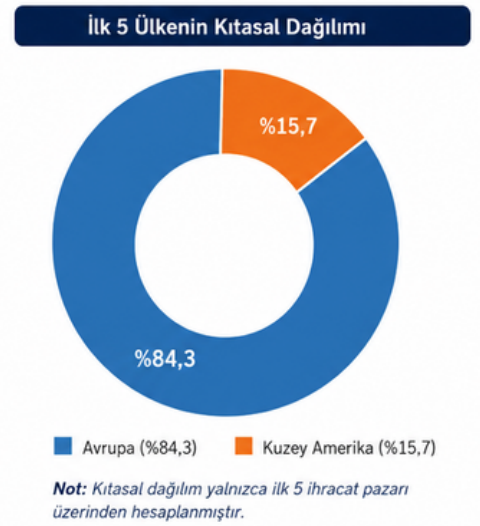
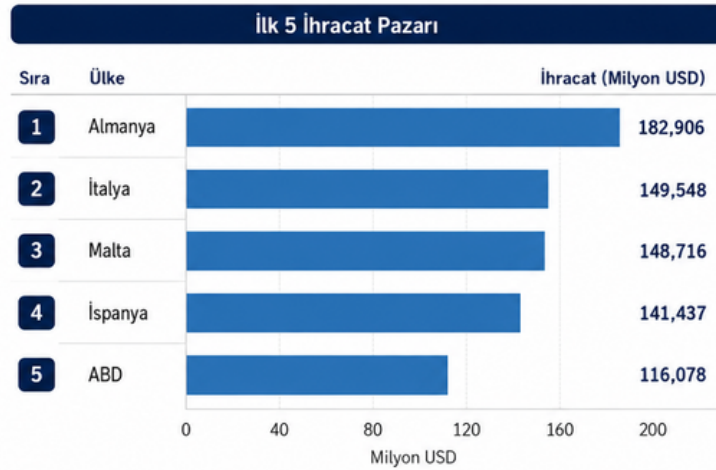
Ülke İhracat Performansı

İzmir'in ihracatında Avrupa Birliği ülkeleri, ABD ve Akdeniz havzası önemli yer tutmaktadır. Almanya, ABD, İspanya, İtalya, Birleşik Krallık, Romanya ve diğer Avrupa ülkeleri İzmir için stratejik ihracat pazarları arasında değerlendirilebilir.

ABD pazarı, özellikle kimya, gıda, hazır giyim, zeytinyağı, su ürünleri, makine, yenilenebilir enerji ekipmanları ve teknoloji tabanlı ürünlerde İzmirli firmalar için büyüme potansiyeli taşımaktadır.

İzmir'de En Fazla İhracat Yapılan Ülkeler

T.C. Ticaret Bakanlığı – Faaliyet İllerine Göre İhracat Veri Bülteni, Mart 2026

Kısa Değerlendirme

- Avrupa pazarı belirleyici konumdadır.
- İlk 5 pazarın 4'ü Avrupa'dadır.
- ABD, Avrupa dışındaki en güçlü pazar olarak öne çıkmaktadır.

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı, Faaliyet İllerine Göre İhracat Veri Bülteni, Mart 2026; **hesaplama:** ilk 5 ülke verileri.

07. İş Gücü, Eğitim ve Ar-Ge Ekosistemi

Üniversiteler ve Araştırma Merkezleri

İzmir, Türkiye'nin en güçlü üniversite şehirlerinden biridir. Ege Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, İzmir Ekonomi Üniversitesi, Yaşar Üniversitesi, Katip Çelebi Üniversitesi ve diğer yükseköğretim kurumları; mühendislik, tıp, sağlık bilimleri, yazılım, tasarım, tarım, enerji, denizcilik ve sosyal bilimler alanlarında nitelikli mezunlar yetiştirmektedir.

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü ve Teknopark İzmir, özellikle teknoloji geliştirme, yazılım, mühendislik, enerji, biyoteknoloji ve ileri malzemeler alanlarında öne çıkmaktadır. İzmir Bilimpark'ın İTOB OSB içinde yer alması, Ar-Ge ile üretim arasındaki bağı güçlendiren önemli bir model sunmaktadır.

Mesleki Eğitim ve Teknik İş Gücü

İzmir'in sanayi, liman, tarım-gıda, tekstil, kimya, makine ve enerji sektörlerinde ihtiyaç duyduğu teknik iş gücü; meslek liseleri, üniversiteler, OSB'ler, sanayi odası ve ticaret odası iş birlikleriyle desteklenmektedir.

İzmir'in avantajı yalnızca iş gücü miktarında değil, iş gücünün çeşitliliğindedir. Şehir; mühendis, teknisyen, yazılımcı, tasarımcı, ihracat uzmanı, lojistik yöneticisi, gıda mühendisi, enerji uzmanı ve sağlık profesyoneli gibi farklı alanlarda nitelikli insan kaynağı sunabilir.

İş Gücü Maliyeti ve Rekabetçilik

İzmir, İstanbul'a kıyasla bazı yaşam ve işletme maliyetlerinde daha dengeli bir yapı sunabilir. Bu durum, özellikle Ar-Ge, yazılım, bölgesel yönetim, tasarım, ihracat yönetimi ve üretim planlama ekipleri için avantaj yaratabilir. Bununla birlikte yatırımcıların ücret, kira, servis, lojistik, enerji ve yönetici yaşam maliyetlerini lokasyon bazlı olarak ayrıca analiz etmesi önerilir.

08. Yaşam, Kültür ve Yönetici Aileleri İçin Çevre

Yaşam Kalitesi

İzmir, Türkiye'nin en yüksek yaşam kalitesine sahip şehirlerinden biridir. Deniz kıyısı, iklimi, sosyal yaşamı, kültürel çeşitliliği, eğitim ve sağlık olanakları, ulaşım bağlantıları ve güvenli yaşam alanlarıyla hem yerli hem de yabancı profesyoneller için cazip bir şehir çevresi sunmaktadır.

Karşıyaka, Alsancak, Bornova, Urla, Güzelbahçe, Narlıdere, Balçova, Çeşme, Alaçatı ve Seferihisar gibi farklı yaşam bölgeleri; yönetici aileleri, expat çalışanlar, girişimciler ve Ar-Ge profesyonelleri için farklı yaşam tercihleri sunmaktadır.

Kültür, Gastronomi ve Sosyal Hayat

İzmir; tarih, kültür, deniz, gastronomi, fuarcılık ve yaratıcı endüstriler açısından güçlü bir şehir kimliğine sahiptir. Efes Antik Kenti, Bergama, Kemeraltı, Kadifekale, İzmir Körfezi, Çeşme, Alaçatı, Urla ve Seferihisar gibi merkezler, şehri yalnızca sanayi ve ticaret açısından değil, yaşam ve turizm açısından da güçlü kılmaktadır.

İzmir mutfağı; zeytinyağı, deniz ürünleri, Ege otları, organik ürünler, yerel pazarlar ve Akdeniz tipi beslenme kültürüyle öne çıkar. Bu yapı, gıda, turizm, gastronomi ve yaşam kalitesi ekseninde yatırımcılar için ek değer yaratır.

Sağlık ve Eğitim

İzmir, sağlık altyapısı, üniversite hastaneleri, özel hastaneler, nitelikli okullar ve uluslararası eğitim olanaklarına erişim bakımından güçlü bir şehir çevresi sunmaktadır. Yönetici aileleri için okul, konut, sağlık, sosyal yaşam ve ulaşım kriterleri lokasyon bazında ayrıca değerlendirilmelidir.

09. Devlet ve Yerel Destek Mekanizmaları

Ulusal Destek Mekanizmaları

İzmir’de yatırım yapacak şirketler; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yatırım teşvikleri, TÜBİTAK Ar-Ge destekleri, KOSGEB programları, Ticaret Bakanlığı ihracat ve markalaşma destekleri, Turquality programı, yeşil dönüşüm destekleri, enerji verimliliği destekleri ve proje bazlı teşviklerden yararlanabilir.

Hangi desteğin uygulanacağı yatırımın niteliğine, ölçeğine, teknoloji düzeyine, ihracat hedeflerine, lokasyonuna ve sektörel önceliklere bağlıdır.

Yerel Kurumların Rolü

İzmir Ticaret Odası, Ege Bölgesi Sanayi Odası, Ege İhracatçı Birlikleri, İzmir Ticaret Borsası, İzmir Kalkınma Ajansı, OSB yönetimleri, serbest bölge işletici şirketleri, üniversiteler ve teknoparklar; yatırımcıların yerel ekosisteme entegrasyonu açısından önemli kurumlardır.

Bu kurumlar; ticari partner bulma, pazar bilgisi, yatırım lokasyonu değerlendirme, ihracat destekleri, Ar-Ge iş birlikleri, üniversite-sanayi bağlantıları ve kamu kurumlarıyla koordinasyon konularında yatırımcıya katkı sağlayabilir.

Yabancı Yatırımcılar İçin Hukuki Çerçeve

Türkiye’de doğrudan yabancı yatırımlar, 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu çerçevesinde serbesttir. Uluslararası anlaşmalar ve özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla yabancı yatırımcılar yerli yatırımcılarla eşit muameleye tabidir.

10. Gelecek Perspektifi 2026–2036

Öngörülen Yatırım Alanları

İzmir'in önümüzdeki 10 yıllık rekabet avantajı, liman ve sanayi altyapısını yeşil dönüşüm, yüksek teknoloji, dijitalleşme ve yaşam kalitesi ile birleştirebilmesine bağlıdır. Şehir, klasik üretim ve ticaret merkezi kimliğini daha yüksek katma değerli bir teknoloji, enerji ve sürdürülebilir üretim merkezi haline getirme potansiyeline sahiptir.

Öne çıkan dönüşüm başlıkları şunlardır:

- Yenilenebilir enerji ve enerji ekipmanları
- Rüzgâr ve güneş enerjisi tedarik zinciri
- Enerji depolama ve batarya teknolojileri
- Yeşil üretim ve karbon yönetimi
- Akıllı liman ve lojistik teknolojileri
- Tarım-gıda teknolojileri ve sürdürülebilir tarım
- Su ürünleri ve işlenmiş gıda ihracatı
- Yazılım, yapay zekâ ve endüstriyel dijitalleşme
- Sağlık teknolojileri ve yaşam bilimleri
- Tasarım, moda ve yaratıcı endüstriler
- E-ihracat ve B2B dijital ticaret

ABD–Türkiye İş Birliğinde İzmir'in Rolü

İzmir, ABD şirketleri için Türkiye'de en stratejik şehirlerden biri olarak değerlendirilebilir. Şehir; yenilenebilir enerji, gıda, sağlık, yazılım, lojistik, kimya, hazır giyim, tarım teknolojileri ve serbest bölge üretimi alanlarında ABD ile güçlü iş birliği potansiyeli taşımaktadır.

ABD'li şirketler açısından İzmir; Avrupa ve Akdeniz pazarlarına erişim, nitelikli insan kaynağı, serbest bölge avantajları, yüksek yaşam kalitesi ve ihracat odaklı üretim altyapısıyla bölgesel bir üretim, Ar-Ge ve dağıtım merkezi olarak konumlandırılabilir.

11. ABD–İzmir İş Birliği Potansiyeli

İzmir, ABD’li yatırımcılar, teknoloji sağlayıcıları, ithalatçılar, perakendeciler ve stratejik ortaklık arayan şirketler için çok yönlü fırsatlar sunmaktadır. Şehir; limanları, serbest bölgeleri, sanayi altyapısı, tarım-gıda üretimi, yenilenebilir enerji potansiyeli, teknoloji ekosistemi ve yaşam kalitesiyle ABD–Türkiye ekonomik ilişkilerinde güçlü bir şehir bazlı iş birliği alanıdır.

İzmir’in ABD ile iş birliği potansiyeli iki yönlü ele alınmalıdır. Birinci yön, İzmir’de üretilen sanayi, gıda, tekstil, kimya, enerji ekipmanı ve tasarım ürünlerinin ABD pazarına daha etkin şekilde ulaştırılmasıdır. İkinci yön ise ABD merkezli teknoloji, enerji, sağlık, dijital ticaret, otomasyon ve sürdürülebilir üretim çözümlerinin İzmir’deki sanayi ve hizmet ekosistemine entegre edilmesidir.

Yenilenebilir Enerji ve Enerji Teknolojileri

İzmir, ABD’li enerji şirketleri için Türkiye’deki en güçlü şehirlerden biri olabilir. Rüzgâr enerjisi, güneş enerjisi, enerji depolama, endüstriyel enerji verimliliği, karbon ölçümleme, akıllı şebeke ve elektrikli mobilite altyapısı İzmir–ABD iş birliği için öne çıkan alanlardır.

ABD’li firmalar açısından İzmir’deki fırsatlar şunlardır:

- Rüzgâr enerjisi ekipmanları ve bakım hizmetleri
- Güneş enerjisi sistemleri
- Batarya ve enerji depolama çözümleri
- Sanayi tesisleri için enerji verimliliği
- Karbon ölçümleme ve raporlama yazılımları
- Akıllı şebeke ve enerji yönetim sistemleri
- Yeşil OSB ve düşük karbonlu üretim projeleri

Tarım, Gıda ve Sağlıklı Ürünler

İzmir, ABD pazarı açısından gıda ve tarıma dayalı sanayide önemli potansiyel taşımaktadır. Zeytinyağı, organik ürünler, kuru meyve, su ürünleri, bitki bazlı gıda, sağlıklı atıştırmalıklar, fonksiyonel gıda ve Akdeniz diyeti odaklı ürünler ABD pazarında yüksek katma değerli segmentlerde değerlendirilebilir.

ABD’li yatırımcılar için fırsatlar:

- Premium zeytinyağı ve markalı Akdeniz ürünleri
- Organik ve doğal gıda ürünleri
- Su ürünleri ve işlenmiş deniz ürünleri
- FDA uyumlu ambalajlı gıda
- Soğuk zincir ve raf ömrü teknolojileri
- Tarımsal veri analitiği, akıllı sulama ve agri-tech çözümleri
- ABD perakende ve online satış kanalları için private label üretim

Serbest Bölge Üretimi ve Yüksek Katma Değerli İmalat

Ege Serbest Bölgesi, ABD’li şirketler için Türkiye’deki en güçlü serbest bölge üretim merkezlerinden biridir. Bölgenin ihracat performansı, istihdam yapısı, lojistik avantajı ve yüksek katma değerli üretim profili, ABD merkezli firmalar için doğrudan yatırım veya ortak üretim fırsatı yaratmaktadır.

Öne çıkan iş birliği alanları:

- Medikal cihaz ve sağlık teknolojileri
- Elektronik ve hassas üretim
- Havacılık ve savunma yan sanayi
- Makine ve otomasyon ekipmanları
- Yüksek teknoloji montaj ve test operasyonları
- Avrupa ve MENA pazarlarına yönelik bölgesel üretim
- ABD şirketleri için nearshoring ve friendshoring modeli

Yazılım, Ar-Ge ve Teknoloji Transferi

İzmir'in üniversite ve teknopark ekosistemi, ABD'li teknoloji şirketleri için maliyet-etkin ve nitelikli bir Ar-Ge ortamı sunabilir. Yazılım, yapay zekâ, siber güvenlik, endüstriyel IoT, dijital ikiz, sağlık teknolojileri, tarım teknolojileri ve enerji yazılımları iş birliği için öne çıkan alanlardır.

ABD'li şirketler; İzmir'de Ar-Ge ofisi, yazılım geliştirme merkezi, ürün test ekibi, bölgesel teknik destek ofisi veya üniversite-sanayi ortak proje modeli kurabilir.

Lojistik, Liman ve E-ihracat

İzmir'in liman altyapısı, ABD ile ticarete önemli bir avantajdır. Aliağa ve İzmir Limanı çevresindeki lojistik ekosistem; konteyner, dökme yük, petrokimya, soğuk zincir, depolama, antrepo ve e-ihracat operasyonları açısından güçlü bir zemin sunmaktadır.

ABD'li teknoloji ve lojistik firmaları için fırsatlar:

- Liman operasyon yazılımları
- Depo otomasyonu
- Tedarik zinciri görünürlüğü
- E-ihracat lojistiği
- Soğuk zincir takip sistemleri
- Yapay zekâ destekli rota ve stok optimizasyonu
- B2B dijital ticaret platformları

Sağlık, Yaşam Bilimleri ve Medikal Teknolojiler

İzmir, üniversiteleri, sağlık altyapısı, yaşam kalitesi ve teknoparklarıyla sağlık teknolojileri ve yaşam bilimleri alanında gelişme potansiyeline sahiptir. ABD'li firmalar için medikal cihaz, dijital sağlık, biyoteknoloji, yaşlı bakım teknolojileri, sağlık turizmi altyapısı ve klinik veri yönetimi gibi alanlarda iş birliği fırsatları oluşabilir.

Ortak Yatırım ve İş Birliği Modelleri

İzmir’de ABD’li şirketler için farklı iş birliği modelleri değerlendirilebilir:

- Serbest bölgede doğrudan yatırım
- Yerel üreticiyle ortak üretim
- Private label üretim
- Teknoloji lisanslama
- Ar-Ge merkezi kurulması
- Bölgesel dağıtım merkezi kurulması
- Üniversite-sanayi ortak projeleri
- E-ihracat ve B2B platform ortaklığı
- Enerji verimliliği ve yeşil dönüşüm projeleri
- Gıda, sağlık ve enerji alanlarında stratejik satın alma veya ortaklık

Sektörel Fırsat Matrisi

Sektör	İzmir’in Gücü	ABD’li Yatırımcı İçin Fırsat
Yenilenebilir enerji	Rüzgâr, güneş, enerji ekipmanı ve sanayi altyapısı	GES/RES ekipmanı, enerji depolama, karbon ölçümleri
Tarım-gıda	Zeytinyağı, su ürünleri, organik ürünler, kuru meyve	FDA uyumlu ambalajlı ürün, premium gıda, agri-tech
Serbest bölge üretimi	Ege Serbest Bölgesi ve yüksek katma değerli üretim	Nearshoring, ortak üretim, medikal/elektronik/havacılık
Lojistik ve liman	Aliağa, İzmir Limanı, kara-hava bağlantıları	Akıllı liman, depo otomasyonu, e-ihracat lojistiği
Teknoloji ve Ar-Ge	Teknoparklar, üniversiteler, yazılım ve mühendislik havuzu	Yazılım geliştirme, yapay zekâ, siber güvenlik, IoT
Hazır giyim ve tasarım	Moda, tekstil, tasarım ve ihracat geçmişi	Private label, sürdürülebilir tekstil, ABD perakende kanalları
Sağlık ve yaşam bilimleri	Üniversite hastaneleri, teknoparklar, yaşam kalitesi	Dijital sağlık, medikal cihaz, sağlık turizmi teknolojileri

12. ABD'li İş İnsanları İçin 10 İpucu

1. **Serbest bölge avantajlarını analiz edin:** Ege Serbest Bölgesi ve Batı Anadolu Serbest Bölgesi, yüksek katma değerli üretim, ihracat ve bölgesel dağıtım açısından güçlü fırsatlar sunabilir.
2. **Liman bağlantısını yatırım modelinin merkezine alın:** Aliağa ve İzmir Limanı bağlantıları, ihracat ve ithalat operasyonları için önemli lojistik avantajlar yaratabilir.
3. **Yenilenebilir enerji fırsatlarını değerlendirin:** İzmir, rüzgâr, güneş, enerji ekipmanları, enerji verimliliği ve karbon yönetimi alanlarında ABD'li teknoloji firmaları için güçlü bir uygulama pazarıdır.
4. **Tarım-gıda ürünlerini ABD pazarına uygun hale getirin:** Zeytinyağı, su ürünleri, organik ürünler, kuru meyve ve sağlıklı gıda ürünlerinde FDA, etiketleme, ambalaj ve raf ömrü kriterlerini baştan planlayın.
5. **Teknopark ve üniversite ağını kullanın:** Teknopark İzmir, İzmir Bilimpark, Ege Teknopark, DEPARK ve üniversitelerle Ar-Ge ve yazılım projeleri geliştirin.
6. **OSB seçimini sektör bazlı yapın:** Kimya, gıda, makine, plastik, tekstil, mobilya veya enerji ekipmanı yatırımlarında doğru OSB ve tedarikçi çevresi yatırım performansını doğrudan etkiler.
7. **E-ihracat ve B2B dijitalleşmeyi ihmal etmeyin:** İzmir'in güçlü ihracatçı tabanı, ABD pazarına yönelik online B2B satış, dijital katalog, ödeme sistemi ve lojistik takip çözümleri için uygundur.
8. **Yeşil dönüşümü ticari fırsat olarak görün:** Avrupa Yeşil Mutabakatı ve karbon yönetimi gereklilikleri, İzmir sanayisinde enerji verimliliği ve sürdürülebilir üretim çözümlerine olan ihtiyacı artırmaktadır.
9. **Yaşam kalitesini yönetici yerleşimi açısından değerlendirin:** İzmir, expat yöneticiler ve aileleri için konut, eğitim, sağlık, sosyal yaşam ve uluslararası erişim bakımından güçlü bir şehir çevresi sunar.
10. **Yerel kurumlarla sistemli temas kurun:** İzmir Ticaret Odası, Ege Bölgesi Sanayi Odası, Ege İhracatçı Birlikleri, İzmir Kalkınma Ajansı, OSB yönetimleri ve serbest bölge işletici şirketleri doğru partner ve lokasyon seçiminde kritik rol oynayabilir.

ATIC

AMERİKAN TÜRK TİCARET & YATIRIM KONSEYİ

info.

+90 212 936 1166

atic@aticturkiye.org

www.aticturkiye.org

İstanbul - Türkiye